

Afschrift aan de Prov.Molencommissie o.v.n. hun brief van 24 Mei 1950, nr. 660.

2837/98z, 1e afd.

Aan het bestuur van het waterschap Vredewold, p/a de heer M.Moes, OOSTWOLD, Leek.

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE DIENST IN GRONINGEN	
No. <u>848</u>	19 <u>50</u>
doss. <u>-07.526</u>	

watermolen van het waterschap Vredewold te Oostwold.

7 Juli 1950.

De windwatermolen van uw waterschap verkeert in vervallen staat. Aangezien het met het oog op het landschapsschoon zeer wenselijk is, dat de molen behouden blijft, hebben wij deze aangelegenheid onderzocht. Hierbij is ons het volgende gebleken.

Bij een gecombineerde bemaling met windkracht en met electriciteit zullen de exploitatiekosten circa f 560,- of f 1,- per ha hoger zijn dan bij een bemaling met gebruikmaking van uitsluitend motorische kracht. Dit behoeft bij toestemming van enige subsidie in deze geen onoverkomelijk bezwaar te zijn.

Het herstel van de molen zal een bedrag vergen van ongeveer f 12000. Aannemende, dat het Rijk hierin voor 1/3 deel of f 4000,-, de provincie voor 10% of f 1200,- en de gemeente Leek eveneens voor 10% of f 1200,- bijdraagt, blijft er f 5600,- voor het herstel van de molen ten laste van uw waterschap en van eventuele particuliere belanghebbenden over.

Wij wijzen u er verder op, dat een eventueel slopen van de molen voor uw waterschap ook financiële consequenties met zich medebrengt, daar behalve de kosten van het slopen gerekend dient te worden op het maken van een overkapping in de een of andere vorm boven de pas vernieuwde vijzel, vijzelbak en uitloop.

Wij nodigen u uit zo spoedig mogelijk in een vergadering van stembevoegde ingelanden bovengenoemde kwestie te bespreken en het resultaat vandese bespreking te onser kennis te brengen.

De Gedeputeerde Staten der provincie Groningen,

Voor eensluidend afschrift:
De Griffier der Staten van Groningen

W. Scheltema

get. E.H.Ebels,

Voorzitter.

get. M.W.Scheltema,

Griffier.

9817

5 September 1950.

Provinciehuis,
Martinikerkhof 12, tel 28041.

3 in 2-voud

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE DIENST IN GRONINGEN	
No. 1052	1950
doss. -07.526	

Windwatermolen
waterschap Vredewold.

Hierbij doe ik U toekomen de nader gespecificeerde begrotingscijfers betreffende de kosten van het weder in bedrijf stellen van de windbemaling van Uw waterschap.

Naar aanleiding van een recente heropname van de windwatermolen zijn de herstelkosten van de molen opnieuw geraamd en dezerzijds in deze begroting verwerkt.

Overeenkomstig de afspraak van Uw bestuur met de Provinciale Molen Commissie op 18 Augustus j.l., geef ik het bestuur thans in overweging een algemene ingelandenvergadering bijeen te roepen op een nader door U vast te stellen datum (zo mogelijk vóór 25 September a.s.) teneinde over het behoud van de molen een besluit te nemen.

De heer J. Wiertsema, Oppenheimstraat 66a, Groningen en ondergetekende zijn desgewenst bereid dan een en ander mondeling toe te lichten, voor welk geval wij gaarne tijdig van U zullen vernemen, wanneer de vergadering plaats vindt.

AAN:

DE HEER SECRETARIS VAN
HET WATERSCHAP VREDEWOLD,

W. STUCKWICH

OOSTWOLD E 80

(Leek).

DE INGENIEUR VAN DE
PROVINCIALE WATERSTAAT
VAN GRONINGEN:

(G. Winkler)

63

10564

26 September 1950.

1 staat wind-
snelheidsgegevens.

Uw brief d.d. 21 Sept. 1950.

Windwatermolen
waterschap Vredewold.

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE DIENST IN GRONINGEN	
No. <u>1115</u>	19 <u>50</u>
doss. <u>-07.526</u>	

Naar aanleiding van Uw nevenvermelde brief, waaruit de Provinciale Molen Commissie het genoegen heeft mogen constateren, dat U voor 28 dezer een ingelandenvergadering bijeen hebt geroepen teneinde U gezamenlijk te beraden over het eventueel behoud van de windwatermolen van Uw waterschap, doe ik U hierbij in aansluiting op mijn voorgaande brief d.d. 5 Sept. j.l. nr 9817 toekomen een staat met officieel geregistreerde windsnelheidsgegevens over een groot aantal jaren van het K.N.M.I. te De Bilt.

In het bijzonder vestig ik hierbij Uw aandacht op de conclusie dat uit langdurige waarnemingen blijkt dat er te Groningen bijna 60% van de tijd over een geheel jaar of 65% van de tijd over een winterhalfjaar een wind waait met een snelheid groter dan 4 meter per seconde, welke dus bruikbaar is voor een modern geoutilleerde, goed functionerende windmolen. Daar de geraamde herstelkosten een volledig herstel en deels vernieuwing van Uw wind-

AAN:
DE HEER SECRETARIS
VAN HET WATERSCHAP VREDEWOLD

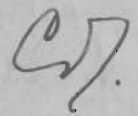
W. Stückwich
te
OOSTWOLD.
(Leek).

waterwolen inhouden, blijkt uit deze percentages wel duidelijk welke betekenis het behoud van Uw wolen kan hebben in tijden van brandstoffenschaarste, wanneer door electriciteits-rantsoenering of geheel ontbreken van electriche stroom geen gebruik zal kunnen worden gemaakt van de motorische aandrijving, een omstandigheid, waarmee tegenwoordig ter dege rekening wordt gehouden en waarop door bevoegde Rijksinstanties nadrukkelijk wordt gewezen.

Ten overvloede maak ik U er nogmaals op attent, dat een nadere wondelinge toelichting zonder enige verplichting Uwerzijds door de heer J. Wiertsema (tel. nr 22892) of door ondergetekende (tel. nr 28046) aan de vergadering zal kunnen worden verstrekt, indien daarop alsnog prijs zou worden gesteld..

Overigens zien wij met belangstelling het door de vergadering te nemen besluit van U tegemoet.

DE INGENIEUR VAN DE
PROVINCIALE WATERSTAAT:

(C. Winkler).

Afschrift aan de Dir.-Hoofdingenieur van de prov.waterstaat o.v.n. zijn rapport van 12 October 1950, nr. 11035.

14743/77, 1e afd.

Aan Zijne Excellentie de Minister

1. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.
2. Verkeer en Waterstaat.

voor 2: schrijven van 23 Mei 1949, nr. 663,
Afd.A, Directie van de Waterstaat.

windwatermolen waterschap
Vredewold.

27 October 1950.

De molen van het waterschap Vredewold te Oostwold, gemeente Leek, is een achtkante boven kruier, bekleed met riet op veldmuren en met een rieten kap. Het bouwjaar is 1801; de molen draagt het opschrift "Ik zorg voor U allen." De beide roeden zijn zelfwichtend; de vlucht bedraagt 22,40 m. De molen is fraai van vorm en mede door zijn ligging aan het Hoendiep een zeer waardevol element in het landschap. Het is voor het landschapsschoon van groot belang, dat deze molen wordt behouden. Door het waterschap Vredewold is op 23 Juli 1947 een sloopvergunning voor de onderhavige windwatermolen bij het Rijksbureau voor Monumentenzorg aangevraagd.

Sedertdien zijn door ons College en de Provinciale Groninger Molencommissie herhaaldelijk pogingen gedaan, het waterschapsbestuur te bewegen de windwatermolen te doen herstellen en een gecombineerde wind- en motorbemaling voor het waterschap in te stellen.

Het laatste voorstel dat aan het waterschapsbestuur is gedaan, komt in beginsel hierop neer, dat, wanneer de totale herstelkosten, welke thans moeten worden gesteld op ruim f 13.000,- door het Rijk voor 1/3 (het gebruikelijke) deel en door de provincie en de gemeente (Leek) ieder voor 10% zouden kunnen worden gesubsidieerd, alsmede wanneer de onderhoudskosten van de windmolen ad f 600,- per jaar, voor 1/3 deel eveneens van overheidswege of door derden zouden kunnen worden opgebracht en de bemaling in de toekomst gemiddeld voor de helft uitsluitend met behulp van windkracht zou kunnen plaats vinden, het

waterschap

waterschap nog jaarlijks f 595,- of f 1,10 per ha per jaar aan de gecombineerde wind/motorbemaling meer zou moeten besteden dan bij een uitsluitende motorbemaling het geval zou zijn.

Dit voorstel wordt echter door het waterschapsbestuur niet geaccepteerd. Het waterschap Vredewold is tengevolge van de noodzakelijke uitvoering op korte termijn van urgente waterstaatswerken, thans en voor de komende jaren op zeer hoge lasten gekomen, zodat een verdere aanzienlijke verhoging van de waterschapslasten ten gevolge van het handhaven van een gedeeltelijke windbemaling door de ingelanden van het waterschap niet kan worden aanvaard.

Op grond hiervan en mede in aanmerking genomen de omstandigheid, dat de molen in tijden van brandstoffenschaarste voor de ontwatering van + 560 ha redelijke cultuurgrond van veel belang kan zijn,

zou 1. de Minister van Verkeer en Waterstaat
2. Uwe Excellentie

wellicht aanleiding kunnen vinden om in dit geval zoveel meer Rijkssubsidie dan gebruikelijk is, toe te zeggen, dat de financiële consequenties voor het waterschap Vredewold wel aanvaardbaar zouden kunnen worden.

Hierbij zou 1. Uw ambtgenoot 2, Uwe Excellentie dan reeds vooruit moeten lopen op de richtlijnen van de nog in voorbereiding zijnde Wet Bescherming Waterstaatswerken in Oorlogstijd, zoals eveneens in een geval van enkele bijzondere windwatermolens in de provincie Zuid-Holland kortgeleden reeds is geschied, waarvoor, naar wij in "De Kampioen" van Juli 1950 lasen, het Rijkssubsidiepercentage op 85% is gesteld.

Het is noodzakelijk, dat ten aanzien van de onderhavige molen op zeer korte termijn wordt beslist, in verband met de staat, waarin hij thans verkeert.

Gaarne sullen wij daarom, zo het kan speedig, van Uwe Excellentie vernemen, of op grond van bovenstaande motieven, voor het herstel van de windmolen van het waterschap Vredewold op korte termijn een subsidie toezegging kan worden gedaan, welke aanmerkelijk hoger ligt, dan het tot dusverre gebruikelijke Rijkssubsidiepercentage. Indien deze toezegging niet kan worden gedaan, zal het niet mogelijk zijn de molen te behouden.

Een schrijven van gelijke inhoud zonden wij aan Uw ambtgenoot van 1. Verkeer en Waterstaat. 2. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

VOOR EENSLUIDEND AFSCRIFT
De lo. Griffier der Staten van Groningen,

De Gedeputeerde Staten der
provincie Groningen,

get. L.Wouda,
1.Griffier.

get. E.H.Ebels,
Voorzitter.